

Barcelona, 2 de febrer de 2019

L'ESTAT ESPANYOL VULNERA EL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA SOBRE LA PRESUMPCIÓ D'INNOCÈNCIA

La UE va aprovar la [Directiva 2016/343, del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març de 2016 per la qual es reforcen en el procés penal determinats aspectes de la presumpció d'innocència i el dret a estar present en el judici](#). Aquesta Directiva havia de ser transposada, o sigui, incorporada pels estats en el termini màxim d'1 d'abril de 2018.

L'Estat espanyol està vulnerant greument aquesta Directiva en relació amb els processos penals relatius al procés sobiranista a Catalunya. Destaquem tres greus incompliments com són el manteniment de la presó provisional dels polítics i dels líders socials acusats, la manca de recursos judicials efectius i les declaracions públiques sobre els investigats o acusats com a culpables.

Primer, la Directiva és d'aplicació a totes les fases del procés penal i, per tant, a totes les resolucions judicials i no només a les sentències (art. 1). És cert que la intensitat del principi d'innocència és menor per a les "resolucions preliminars de caràcter processal" (s'esmenten, per exemple, les resolucions relatives a la presó preventiva). Per això admet que aquestes resolucions preliminars processals puguin basar-se "en sospites o proves de càrrec" sempre i quan "no se refereixin al sospitós o acusat com a culpable". No obstant, exigeix que aquestes proves de càrrec han de ser suficients: "Abans d'adoptar una resolució preliminar de caràcter processal, l'autoritat competent ha de comprovar prèviament que hi ha prou proves de càrrec contra el sospitós o acusat que justifiquin la resolució de què es tracti". Doncs bé és força evident que **moltes de les resolucions preliminars processals (en especial, la presó provisional dels polítics i dels líders socials acusats) no es basen en una prova de càrrec suficient**. Això ha quedat força palès després de les resolucions judicials de diversos estats (Bèlgica, Alemanya i Escòcia), de les resolucions d'organismes internacionals (per exemple, el Comitè de Drets Civils i Polítics de Nacions Unides) i dels informes de diverses ONGs internacionals (entre d'altres, Amnistia Internacional). És per això que la presó preventiva ha

servit en aquest cas per reforçar el convenciment general que eren culpables d'uns delictes dels que encara no han estat jutjats, vulnerant doncs el principi de presumpció d'innocència previst a la Directiva 2016/343.

Segon, la Directiva estableix que **els sospitosos i acusats han de tenir vies de recurs efectiu quan es vulnerin els drets de presumpció d'innocència i de presència en el judici** (art. 10). És clara la seva vulneració per part del Tribunal Constitucional en admetre i no resoldre la majoria dels més de 30 recursos d'empara presentats pels polítics i líders socials en presó provisional tot havent transcorregut més d'1 any des que els van presentar. A més, d'aquesta manera el Tribunal Constitucional impedeix que puguin accedir al Tribunal Europeu de Drets Humans.

I tercer, la Directiva estableix que **les declaracions públiques de les autoritats públiques no es poden referir als sospitosos o acusats com a culpables** (art. 4). És cert que la normativa processal penal espanyola s'ajusta a aquest precepte en emprar les denominacions d'investigats o acusats i només la de culpables quan hi hagut sentència condemnatòria. Però no s'hi adequa en tant que no prohibeix a les autoritats públiques de fer declaracions públiques que es refereixin als sospitosos o acusats com a culpables. Potser per això força autoritats públiques espanyoles (el monarca, membres del govern espanyol, diputats, senadors, alcaldes, etc.) s'han referit als processats pel procés sobiranista amb expressions que denoten la seva culpabilitat (entre molts d'altres, "manchados de delitos", "candidatos no limpios", "indultos no" i, fins i tot, directament la de "culpables"). L'exemple més flagrant d'aquesta vulneració van ser les declaracions en seu parlamentària de la vicepresidenta del Govern espanyol, Carmen Calvo, el passat 6 de novembre de 2018 on afirmava en resposta a una pregunta plantejada pel senador del PdeCat que "sus compañeros están en prisión preventiva por haber cometido delitos." O també les declaracions a la BBC de la secretària d'estat d'Espanya Global del Govern espanyol de 21 de desembre de 2018 de què, amb relació al procés sobiranista, "hi hagi líders polítics que hagin comès delictes".

Aquests incompliments del Dret de la UE són una **evidència clara de com l'Estat espanyol no està respectant els valors que fonamenten la UE consagrats a l'art. 2 del Tractat de la Unió Europea de "respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, Estat de Dret i respecte dels drets humans."**

Text de la Directiva

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0343>